

A JELENTÉS

MONOSZLÓY DEZSŐ

A mikor a rendőrfőnökék háza elé értem, két dolog ragadta meg figyelmemet: a házigazda fényesen kivilágított ablaksora s a teljes sötétségbe borult utca. Csengetésemre bőbitás szobalány nyitott ajtót. Az egész városban kiesett az áram, pislogtam rá, a hirtelen fényességtől kissé elvakultan. Kétségtelen, bólíntott kétszer egymás után, és magamra hagyott az előszobában. Válaszának visszhangja azonban mintha még az angol metsetekkel teleaggatott falakhoz tapadt volna, időtlenül és elidegenítően hangzott. Kétségtelen, hajtogattam magamban, s ezzel a szóval indultam taláalomra a szalon felé. Kétoldalt, úgy hatott, velem együtt haladnak előre, virágzó ágakra hasonlító, sokkarú kandeláberek égtek. A villanykapcsolókat kerestem, de ezeket alighanem képek takarták el. Nicsak, nicsak, maga is itt van? dördült a hátam mögül. Összerezentem. Érintésnyi közelségben tőlem vadidegen, ősz hajú, szikár férfi állt. Na, éppen maga ne lenne itt, tette hozzá kedélyesen, és megveregette vállamat. Aztán fülemhez hajolt, és suttogóra fogta hangját. Tudja, hogy Eriket is meghívták? Meg van lerve, mi? Nem várt feleletre, maga előtt tuszkolt be a szalonba.

Ahogy beléptünk, a számtalan gyertyafény sejtelemesen összemosta az arcokat, nem tudtam számba venni a jelenlevőket. Megkönnyebbültem, amikor a házigazdát felfedeztem, mert már attól tartottam, eltévesztettem a házszámot, idegen társaságba tolakodtam. Ő elém sietett, és gondterhelten a dohányzószobájához vezető ajtóhoz vont félre. Tudja, hogy Eriket is meghívtam? kapaszkodott nem éppen udvarias mozdulattal kabátom hajtókájába. Már figyelmeztettek rá, jegyeztem meg óvatosan. Úgy, úgy, már figyelmeztették, ismételtegette, na, annál jobb. De hát miért ne hívtam volna meg? Itt úgyis felügyelet alatt van, nem igaz? Meg aztán maga miatt is, gondoltam, nem árt, ha kötetlenül tud beszélgetni vele. Jól értettem, kötetlenül? Jól értette, a házigazda szája kedvetlenül keskenyebbre rándult, nem árulok el titkot, s egymás közt minek is titkolóznánk, előbb-utóbb szigo-

rúbb elővigyázatossági rendszabályokat foganatosítunk, s akkor erre aligha lenne alkalom. A házigazda kezét figyeltem. Gyűrűs- és mutatóujja közt apró szivart szorongatott. A szivar hamuja nagyra nőtt, vártam, mikor pottyán a szőnyegre, de a hamu megmoccintatlanul a szivaracsonkhöz forrt. Persze, ha magának sikerülne a jelentés visszavonására rábeszélnie... folytatta a rendőrfőnök. Akkor nem kerülne sor azokra az elővigyázatossági rendszabályokra? Oh, azokra mindenképpen sor kerül. A pillanatnyi helyzet megköveteli, hogy precízebben fejezzem ki magam, bizonyos megtorlást elvárnak tőlünk a barátaink (a barát szót rekedten ejtette ki, sóhajtott is hozzá) de anélkül hogy elhamarkodott jóslatokba bocsátkoznék, nem eszik olyan forrón a kását, ahogy főzik. Ha időt nyerünk, elterelhetjük a történetekről a figyelmet, elvégre mindig akad más reklámozható újdonság, s akkor egyszerűen szélnek ereszthetjük Eriket (könnyed táncmozdulattal megperdült sarka körül), senki se fog törődni vele. A szivarhamu még mindig nem esett le, ez idegesített. Tudta, hogy ki fog esni az áram? meredtem a sztrájkoló szivarra. Már honnan tudtam volna? Hát, hogy ezek a gyertyák meg kandeláberek, dadogtam. Én szeretem a gyertyafényt, maga nem? Rejtélyesen hunyorgott, s a szalon öreg bútoraira mutatott. Ismeri Eriket? kérdezte, mintha csak a közelünkben terpeszkedő barokk szekrényről akarná elterelni kíváncsiságomat. Személyesen még nem volt szerencsém hozzá. Az ott, az a nyurga, szőke férfi, aki félrehúzódva ül a kanapén. Menjek egyszerűen oda? Ahogy jónak látja, nem kell elsietnie. A hamu ebben a pillanatban pottyant a szőnyegre. Leesett, mondtam megkönnyeb-bülve. Így van, egyezett bele a házigazda, s egy kis dundi nőbe karolt, aki éppen akkor ért hozzánk. Maga is itt van? nevetett rám a dundi, őt is ma láttam először. Tiltakozni akartam, hogy valakivel összetéveszt, helyett gálánsan visszamosolyogtam rá, s az eléggé megkopasztott büféasztal felé meneteltem. A szikár öregúr, aki az előszobában rám reccsent, keselyű tekintettel méregette a kifosztott tálakat. Ismeri azt a latin mondást, mi jut a későn jövőknek? szegezte villáját a pástétomostál roncsainak. Oh, hogyne, feleltem, de tulajdonképpen nem is vagyok éhes.

Azt hiszem, ennél a mondatnál lépett hozzám Erik. Kezében nem volt tányér, a büféasztalról nem vett tudomást, tekintetemet kereste. Beszélhetek önnel? kezdte minden bevezetés nélkül. Az ilyen estélyek éppen erre valók, mondtam némi körülményeskedéssel. Az ilyen estélyek semmire se valók, vágott szavamba, de hát éppen azért, miért ne használjuk fel értelmes dolgokra. Helyes, biccentettem, lássuk a medvét. A házigazdán kívül itt úgyse ismerek senkit. Én mindenkit ismerek, mért végig Erik, de ez ne kedvetlenítse el, éppen ellenkezőleg, hiszen azért akarok magával beszélni és nem másokkal. Úgy gondolja, nem az ismerőseivel? Így van... Látja például azt a fiatal hölgyet? Nem ott. Ott, a házigazda bal oldalán, rózsaszín

krepdesinruhában. Tudja, miért áraszt maga körül olyan nyájas pökhendiséget? Erre nem tudnék hirtelenjében válaszolni. Azért, mert sohase kellett uralkodnia magán. Ellentétben önnel, néztem a nő irányába, hogy Erik farkasszemenézésétől szabaduljak. Igen, én állandóan gyakorlom az önuralmat. Most is. Az igazat megvallva, nem esik nehezemre. Intézetben nevelkedtem, ott nem kedvelik a túlságos egyénieskedést. Kis szünetet tartott. Mit van úgy meglepve? Jelenleg is igyekszem úgy viselkedni, ahogy elvárják tőlem. Ennél többet nem tehetek. (Mentegetőzve széttárta karját.) Később persze ez az alkalmazkodás megnehezül, fokozatosan lehetetlenné válik, de ezt már nem várom meg. Mit nem vár meg? Azt, hogy egy zárt intézet jóvoltából szabaduljak meg a társaságától. Ülünk le valahová, javasoltam, így tányérostul ácsorogni fásasztó. Meg útban is vagyunk, mindenki az üres büfét akarja megrohmozni. Jó, ülünk arra a bőrkanapéra, előbb is ott ültem.

Amint helyet foglaltunk, zömök pincér termett előttünk, s az után érdeklődött, mivel óhajtjuk szomjunkat oltani. Erik a pincérre mosolygott, s kézlegyintéssel jelezte, nem kér semmit. Attól fél, hogy megmérgezik, vettem oda cimboráskodón a pincérnek. A kis ember elvigyorodott. Nem félek, tiltakozott Erik, most már nem. Az embernek sok szamárság kicsúszik a száján, tettem hozzá mentegetőzve. Aztán elég sokáig szótlanul ülünk. Erik már nem kereste tekintetemet, a szőnyeg mintáit tanulmányozta. Minek hímezni-hámozni, legjobb, ha a közepén kezdem, gondoltam magamban, de eltartott egy ideig, amíg kirukkoltam vele. Én a maga helyében visszavonnam azt a Jelentést. Miért? emelte fel fejét Erik, s most megint tekintetemet kereste. Önuralomból, böktém ki elhamarkodottan. Úgy. Ez érdekes, elismerően nézett rám. Nézze, nem is azon van a hangsúly, miért vonja vissza, hanem magán a visszavonáson. Ez sok mindent megkönynyítene. Türelmetlenül rázta a fejét. Semmit sem akarok megkönynyíteni. Eleinte talán igen. Eleinte gyáva voltam. Hajlandó lettem volna aláírni, hogy az egész Jelentést én találtam ki. De aztán eszembe jutott Ilona. Ilona egyébként arra a pökhendien nyájas, fiatal nőre hasonlított kicsit. Ilonát nem ismerem, vontam meg önkéntelenül a vállamat. Oh, dehogynem, órála is szó van a Jelentésben, őt is megölték.

Úgy tettem, mintha Erik utolsó megjegyzését eleresztettem volna a fülem mellett. A társaságot mustrálgattam. Úgy viselkedtek, mint akik előre megegyeztek abban, hogy közönyösséget fognak tanúsítani velünk szemben. A házigazda szinte tüntetően kerülte asztalunkat, ha véletlenül közelünkbe sodródott, azonnal hátat fordított, s igyekezett minél messzebbre kerülni tőlünk. Magatartásuk egyidejűleg azt az üzenetet sejtette: ők semmivel sem bíztak meg, saját szakállamra cselekszem, minden az én felelősségemre történik. Néha a zömök pincér fintorodott elő, de ő is csak velem

törődött. Erikre ügyet sem vetett. A gyertyák már nem égtek olyan fényesen, mint előbb, talán kifáradtak a cigarettafüst felfalásában, vagy mi untuk el a fényt és a beszélgetést. Pedig bizonyára még sok minden szóba került, de hát a szavak olyan hamar szétfoszlanak az ember emlékezetében. Csodálkozom a memoáírókon, akik olyan megvesztegető könnyelműséggel mernek párbeszédet rekonstruálni. Lehet, hogy a sárkányokra is kitértünk. Igen, a sárkányokra minden valószínűség szerint. Én a rendőrfőnök kandelábereiről tünődtem, s arról, hogy tizenharmadik századba tévedés anakronizmusra kerülget. Erik vitába szállt velem, azt állította, kétszázadnyi tévedés semmiség, arról nem érdemes töprengeni. Egy világban, ahol óriási sárkányok éltek, s most gépsárkányokat épít a civilizáció, gyertyacseppek nélkül is hihetetlen humuszú a talaj, nem érti, egyesek mily gondtalanul merészkednek lépegetni rajta. Talán még itt felejtett sárkánykoponyába botlik valaki, vetettem közbe némi éllel. Könnyen előfordulhat, hagyta rám Erik, a Loch Ness-i szörnyről például eleget fecsegnek, de hát az úgyse segít rajtunk. Persze, hogy nem segít. Legokosabb lenne, ha az ön jelentéséhez térnénk vissza.

Több szót aztán erre se fecsértünk, hogy ha igen, kipárolgott emlékezetemből. Erik lénye viszont, s kettőnk együttlétének hangulata szavakon túli képzetekkel töltött fel. Valahogy úgy éreztem, Eriket halálán túl is ismerem, vagy éppen innen ismerkedtem meg vele. Olyan ő, mint az anyámról visszatérő álom. Itt áll mellettem, és tudom, hogy nincs, mégis jól el tudok diskurálni vele mindarról, ami elkövetkezik. Egy bizonyos, hogy mikor a rendőrfőnöktől távoztam, s Erik búcsúra nyújtotta kezét, élő tekintetében benne volt a halotté is, s az a vágy, hogy még sokszor találkozzunk. Alighanem azt is említette, hogy már diákkorában jelentett, ő volt az ügyeletes, neki kellett felsorolni az osztálylétszámot, a hiányzókat, a tízpercenkénten rendetlenkedőket, s hogy ősei is ezzel foglalkoztak, erről eredeti ügyiratot mutat majd nekem. Biztos, hogy mindezt első este megtárgyaltuk, s azt is, hogy van két szakszerűen csiszolt gombfoci csapata, amit alkalmilag szintén magával hoz, mert amikor másnap bekopogtatott nálam, mindezek ismeretében fogadtam.

Elhozta a gombfocicsapatát? kérdeztem tőle, amint a szobába vezettem. Hiszen megígértem, mondta, s enyhén elpirult. Kis csomagot vett elő, az asztalra helyezte. S ezt is elhoztam, tette hozzá. Megviselt papírtekercset szedett elő a kabátzsebéből. Amíg kigöngyölte s egyenesre simította az okmányt, én a különféle alakú és színű gombokat vizsgálgattam. Fogalmam sem volt, mit kezdek velük, gyerekkoromban sem játszottam ilyesmivel. Prudentes ac circumspicere nobis honorandi, szavalta ünnepélyesen, anélkül hogy a papírra nézett volna. Nem tudok latinul, szabadkoztam. Én se, legintett Erik, de ezeknek a régi okmányoknak csak nő a varázsuk, ha érthe-

tetlen nyelven közeledik hozzájuk az ember. Igyunk valamit, indítványoztam, az alkoholgőz illik a titokzatossághoz. Nem akarok titokzatoskodni, éppen ellenkezőleg, valamit meg akarok magyarázni. Ezért hoztam magammal a szószóló esküjét. Valamelyik ükapámé volt, ilyenformán kicsit az én esküm is, a sejtek emlékezte szerint, vagy ön nem hisz a sejtek emlékezetében? Behatóan nem foglalkoztam ezzel a kérdéssel, de kizártnak nem tartom, hogy valami üzenet itt lebeghet körülöttünk, amit az elődök leheltek vagy sóhajtottak vágyként, gondként a mindenségben. Jó, mondta Erik, én ugyan valami mást, megfoghatóbbat értek a sejtek emléke alatt, de így is jó, hiszen tulajdonképpen egy eskümintáról akartam beszélni. A teljes szöveggel nem fárasztom. Kivonatosan mondom el: a szószóló választott polgári kötelességein felül arra esküszik a mindenható istennek, a szep-lőtelen szűzanyának és az összes kedves szenteknek, hogy a város jogait és kiváltságait megvédi, javait előmozdítja, kárát elhárítja, a titkos összejövetelektől tartózkodik, és ha ilyenről tudomást szerez, a tanácsnak jelenti, a közügyekben olyan buzgósággal jár el, mint a sajátjaiban, s ezeket személyi válogatás és elfogultság nélkül intézi. Jó az, ha valaki elfogulatlan? szúrtaam közbe, inkább udvarias odafigyelést színlelőn, mint akadémikuskodásból. Erik elgondolkozott, s láttam, kirángattam abból a szerepből, amelyben úgy-ahogy már sikerült elhelyezkednie. Erre most nem tudok pontosan válaszolni, hadarta, de arra igen, hogy bizonyos hajlandóságokat örökölhetünk, például a közösség iránti felelősségérzetet, hogy az ember már kiskorában tudja, nincs egyedül, a többiek is vannak, várják a jelentést, a szószóló esküjét, az osztályfelelős riportját, aznap hányan hiányoztak, kik voltak a rendetlenkedők. Vagy ön azt gondolja, elég, ha az ember önmagának meséli el az életét? Mindenesetre néha ez lenne a legkényelmesebb, s talán a legkellemesebb is, jegyeztem meg, hogy elvegyem a kérdés élet. Rendben van, hagyta rám Erik, én nem akarok válaszokat kierőszakolni, nem is érek rá. Hogyhogy, el akar menni, nem érzi jól magát nálam? Vagy máshova ígérek, ebben az esetben természetesen... Nem erről van szó, szakított félbe gorombán, sajnos, nincs időm udvariaskodásra, belátom, körül se néztem, igaz mások se szoktam, s ez illetlenség. Oh, nálam nincs sok látnivaló. Én csak a kirívót, az elütőt veszem észre, ha nem simul egybe személy és környezet. Mások szinte örülök, hogy semmit se kell számba vennem, mint például most is, ilyenkor az ember abban reménykedhet, a mondani-valója is otthonra talál. Minden bizonnyal... Nézze, ön tudja, hogy az utóbbi időben jóformán ki se mozdulok átmeneti lakhelyemről, amelyet kijelöltek számomra. Pedig az a garzonszoba vagy -zárka a huszadik emeleten van, és én szédülök. Azzal is tisztában vagyok, hogy figyelnek. Ide is követtek, az is lehet, többet önt se látogathatom meg. Megpróbálok majd a rendőrfőnöknél közbenjárni. Ez se használ. Ő is tehetetlen, vagy ha gyön-

gédebben hangzik, csak azt teheti, amit elvárnak tőle. Így aztán (megtörölte homlokát, amelyre apró izzadságyöngyök ültek ki) sürgősen ki kell pakolnom mindennel, még akkor is, ha kissé összefüggéstelenül hangzik. A jelentést nagyjából ismerem, persze a részleteket... Nem a részletekről, a lényegről kell beszélnünk. Arról, hogy ön is belásssa, meg kellett tennem a Jelentést. Felvilágosult korunkban, ahol szépen felöltözködve járunk, bókákat mondunk, büszkék vagyunk elért eredményeinkre, jólétünkre, nos, eltakarható-e az élet ekkora durvasága? Hajtsa fel azt a kortynyi italt végre, biztattam Eriket. Ha ez megnyugtatja (a pohárhoz nyúlt, egy hajtásra kiitta tartalmát), látja, én alkalmazkodom, de a jelentés megfogalmazásáról nem mondhattam le. Annyi mindent kellene jelenteni, sóhajtottam, mintha az ő malmára akarnám hajtani a vizet. Én nem vagyok szórszálhasogató, szorongatta üres poharát Erik. Jelenteni kellene a hangoskodó házmestereket s a csendes, szolid háztulajdonosokat, akik hangoskodásra buzdítják alamu-szin az előbbieket. Jelenteni kellene a nyomorékokat, akik kitakaróznak előttünk, hogy elrontsák az étvágyunkat. Folytassam? Ne folytassa, ismerem ezeket a felsorolásokat. Valamikor én is ilyenekkel próbáltam elkábítani a lelkiismeretemet. A végtelen és örökkévaló fogalmával is kísérleteztem. Ezek a meghatározások nagyon alkalmasak arra, hogy az ember semmivel se foglalkozzon komolyan, hiszen úgymint mindnyájan meghalunk, a tenger nagyobb a pataknál, a hegy is magas, hát még az ég... Csakhogy akárhogy alakoskodunk, emelte fel hangját, mindezt csak elterelő szólamként használjuk, közben buzgón azon serénykedünk, hogy mindennapi életünk rendjét semmi ne zavarja. Egyetérték, ezért tartom olyan fontosnak, hogy visszavonja a Jelentést. Akár igaz, akár nem? Így is, úgy is. Egy esetben visszavonom, mondta Erik teljesen váratlanul, igen, visszavonom, ha ön elhiszi, hogy minden sora igazságot tartalmaz. Kész az alku, nyújtottam Erik felé a kezemet. Oh, nem így, ez elhamarkodott egyezmény volna, győzzön meg engem, hisz a Jelentésben. Elvégre mindenféle előfordulhat, dörmögtem kitérően. Úgy érti, itt, ebben a rendezett világunkban? Miért ne? Elhiszi, hogy arra az útra vállalkoztam? Semmi hihetetlen nincs benne. Természetes, hogy nincs. Minden valamirevaló utazási iroda hirdeti. Mégis óvatos voltam. Amikor a jelentést készítettem, nem elégedtem meg azzal, hogy holmi prospektusokra, kedvezményes jegyárakra meg miegyébre hivatkozzam, hanem leírtam, honnan indultunk el Ilonkával, és hová érteztünk először. Pontosan felsoroltam az éttermet, a szállodát, a megállóhelyeket... Olvastam. Nos, elhiszi, hogy ilyenformán ahhoz a tengerparti községhez érteztünk, amit úticélunk utolsó állomásaként megjelöltem? Ha jól emlékszem, még azt is belefoglalta a Jelentésbe, hogy hány kanyarulatú szerpentin vezetett a sziklára épült városkapuhoz. Igen, ismerem a mi bürokráciánkat, valami alaki elégtelenség, s akkor már a közlés lényegi részével se

foglalkoznak. Én nem vagyok olyan akadémikuskodó, ismétlem, elhiszem, hogy oda utazott. Ilonkával együtt. Ilonát ugyan nem ismerem, de ha ön állítja... Nem állítom, elhiszi? Kezet adtam rá. Nem lehet a bizalmat így előlegezni. Már miért ne lehetne? Mert nem elégszem meg vele. Később úgyis elvlik, hogy rá akart-e szedni a bizalmával, vagy tényleg hisz nekem. Egyelőre ott tartunk, elértük a városkaput. A kapu felett ciril és arab betűs reklámtábla hirdette: KIRÁNDULÓ-TOBORZÓ IRODA. Ez különösen hangzott, de azért beléptünk a kapun. Ilona ment elől, erre világosan emlékszem. Velünk szemben magas, sűrű fal meredt, sehol ablak, csak szűk kapu. Jóval szűkebb annál, mint amelyen át ideértünk, s amely időközben hátunk mögött dübörögve bezárult. A fal előtti, salakkal felszórt térséget ellepték az emberek. Több ezren gyűlhetek össze, számukat csak hozzávetőlegesen tudtam megállapítani. Voltak, akik sportruhában, jelvényekkel díszített melegítődresszben ácsorogtak, ezeket egyenruhás rendszek félreállították. A többieket a kapu felé terelték. Nem akarom félbeszakítani, de kit ért többiek alatt? Ha tömeget képzelek magam elé, nem elég, ha azt mondom, sok ember. Ruhákat, arcszíneket, csupasz és szőrös arckokat kell feltételezennem, ezek aztán kezékké, fejekké, karokká mosódnak össze, de ez később történik, az ember előbb osztályoz, válogat, mérlegel, közelállókra, távoltérfőkre sorozza a jelenlevőket, mint ahogy ön cselekedett azokkal a sportolókkal. Á-propos, mi lett velük? Róluk a Jelentésben nem esik szó. Erik gyámoltalanul nézett rám. Sok részletről valóban nem tudok számot adni. Ez nem lep meg, s önt se lepje meg. Az álom és a fantázia elnagyoló. A valóság azonban mindig apró részletekből áll össze. Egyszerűen máris elpárolgott az a bizonyos, és a fantáziának is lehet hinni. Sőt, néha sugallóbb erejük van, mint a valóságnak. Én a valóságról tettem jelentést, csattant fel Erik, Ilonát és a többieket nem álom és nem képzelet taszította mélybe. Hanem ki? pendítettem meg ártatlanul hangzón, s kezembe vettem a gombfocicsapat egyik egészen laposra csiszolt tagját. Ez volt a B csapatom középcsatára, mondta Erik, a gyilkosok pedig azok az egyenruhások voltak, akik a kapu felé tereltek, ezt azt hiszem, fölösleges ismételtetni. A falon túl mindjárt a szakadék következett? Igen, egy teljesen meredek sziklafal, le a tengerig. S mindez egyszerre történt? Amíg a téren várakoztak, semmi sem utalt arra, hogy mi fog következni? Az előérzetemre kíváncsi? Én beérem, ha az elmondott tényekkel egyetért. Nézze Erik, én kész voltam szőröstül-bőröstül mindent tudomásul venni, amit a Jelentés tartalmaz. Magát nem elégítette ki ez a lehetőség. Nos, nekem volna egy indítványom. Próbálja röviden összefoglalni, amiben hinnem kell. Helyes, mondta Erik, és hátravetette magát a bőrtámlás karosszékben. Elhiszi, hogy arról a sziklára épült helység faláról pléhstancikliba szórták az embereket? A stancik a tengerig érték, később meszet, földet, követ dobáltak az

egymásra tömörült hullákra, és Ilona is közöttük volt, Ilona, akit szerettem. Ennyi az egész? kérdeztem közönyös hangon. Igen, ennyi. S hogy mindez napjainkban történt, amikor annyit fecsegünk emberszeretetről, haladásról, közjóról és szabadságról. De hát mit gondol, miért taszították le oda azokat az embereket? Változtat ez valamit az esemény borzalmán? Én szeretek magyarázatok után vadászni, alighanem mindennek megvan a magyarázata, talán annak is, hogy megszülettünk. Ha azt mondom, azért szórták oda az embereket, mert ki akarták szélesíteni a partot, s nem volt elég kő, föld, mész s egyéb építőanyag, ha erre kellett az emberhús, ez megnyugtatta? Megnyugtadni éppen nem nyugtat meg, de végeredményben a maga Jelentéséről van szó, nem az enyémről. Egy kérdés azért még idekíváncsozik: hogy lehet, hogy maga menekült meg egyedül? Ezen a kérdésen a rendőrfőnök is eleget lovagolt, ahelyett hogy a halottak névsorát igyekezett volna felkutatni. Na jó, ezt akkor ne feszegessük. Ön félreért, én mindenre válaszolni akarok. Igen, hiszen tartozom azzal, hogy semmi se maradjon homályban. Azt kérdezte, hogyan menekültem, és miért éppen én. Valószínűleg sok véletlen játszhatott közre. Először valaki leszakította a hátizsákomat. Abban volt a fényképezőgépem meg az egész útipoggyászom. Kerestem, hátrasodródtam. Mire ismét a falhoz értem, mindössze néhányan maradtunk. Ilonát akkor már elvesztettem, csak sikolya ért hozzám. A reflektorokat eloltották... Jó, jó, vágtam türelmetlenül közbe, a folytatást ismerem. Amikor magát is a mélybe taszították, hogy mondta, pléhstanclic, sikerült egy ilyen építmény szélébe megkapaszkodnia. Reggelig ott csimpaszkodott, aztán lejutott a tengerpartra, ott egy halászahajó felvette. Így volt? Igen. Elhiszi? Miért ne hinném el? Igyekeztem kedélyes arcot vágni, de ahogy Erik összeránduló szemöldökére pillantottam, elkomorultam. Miért ne hinném el, ismételtettem most már csökönnyösen. Mi hasznom származna abból, ha nem hiszem? S mi haszna származna önnek? Ha nem vonja vissza azt az átkozott Jelentést, előbb-utóbb zárt intézetbe csukják. Ott is marad még reménységem. Miféle reménysége? Az, hogy valamelyik ápolót mégiscsak sikerül meggyőzőnöm a Jelentés igazságáról. A maga helyében nem lennék olyan bizakodó. A legtöbb ember semmiben sem hisz, legföljebb saját halhatatlanságában. Nem abban kell hinni, hanem a küldetésben. Abban, hogy az ember nemcsak magáért van a világon. Higgyünk benne, szögeztem le. Esküdjön meg, hogy hisz benne. Esküdjön meg a mindenható isten, a szeplőtelen szűzanya és az összes kedves szentek nevében úgy, ahogy annak idején a szószóló cselekedte. Így kell? kérdeztem, s magasra emeltem két ujjamat, ezek után semmi akadálya, hogy visszavonja. Vagy az sem elegendő? Oh, igen, ez teljesen elegendő, tagolta halkán Erik, isten önnel. Fáradtan feltápászkodott a székből, az ajtóig kísértem. A gombfocicsapatot tartsa meg, az A-t meg a B-t is, ez majd rám emlékezteti.

Akkor láttam utoljára, s valójában míg az ajtóban ácsorogtunk, éreztem, mondanom kellene valamit, mert ez az utolsó lehetőség. Kitől értesültem Erik haláláról? A lapok nem adtak hírt róla, a rádió se jelentette. Annyi bizonyos, hogy amikor a rendőrfőnök felhívott, már nem szorultam a felvilágosítására. Mézesmázos hálálkodással kezdte. Sejtettem, hogy magának sikerülni fog, dörmögte meglehetősen a telefonba. Igen, mondtam, Eriknek is sikerült, ki tudott ugrani az ablakon, annak ellenére, hogy minden lépésére vigyáztak. E mielőtt kiugrott volna, visszavonta a Jelentést, lelken-dezett a rendőrfőnök. Az utolsó pillanatban, hát nem pompás? Pompás, feleltem, s letettem a kagylót.

Azóta két ízben kerestem fel a rendőrfőnököt. Szerettem volna Erikről beszélni vele, de a körülmények megakadályoztak ebben. Legfőképpen a megvilágítás zavart. Én az Erik arcát megvilágító gyertyafényeket kerestem, de a házigazdánál ezúttal csillárok égtek. Ez kedvem szegte, hogy valamást tegyek. Most meg már nincs időm rá. A Jelentés megfogalmazásán dolgozom. Erről természetesen csak a gombfocicsapat tagjaival értekezem, hangosan ki nem mondom, nehogy valaki elgáncsolja tervemet, vagy azzal a lekicsinylő kioktatással legyintsen, ma már nem kötelez senkit a szószóló esküje.

